EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 613 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Cyperns nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 613 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Cyperns nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker[1], særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241[3] om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for

[1] EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

[3] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

(2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023[4], som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Cypern blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Cyperns udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.

(3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.

(4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "En industriplan for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder"[5] for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"[6], der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

---

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

(5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(6) REPowerEU-forordningen[7], der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

(7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning[8]. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om

[7] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU[9]. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

(8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.

(9) Den 17. maj 2021 indgav Cypern sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 28. juli 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Cyperns genopretnings- og resiliensplan[10]. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Cypern på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(10) Den 9. maj 2023 forelagde Cypern sit nationale reformprogram 2023 og den 2. maj 2023 sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Cyperns halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

(11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2023 for Cypern[11]. Heri foretages der en vurdering af Cyperns fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Cyperns gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Rådets gennemførelsesafgørelse af 28. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Cyperns genopretnings- og resiliensplan (ST 10686/2021; ST 10686/2021 ADD 1).

11 SWD(2023) 613 final.

Rapporten indeholder også en vurdering af Cyperns fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

(12) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Cypern i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011 og offentliggjort resultatet heraf den 24. maj 2023[12]. Den konkluderede, at Cypern er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Sårbarheden i forbindelse med den private og den offentlige gæld og udlandsgælden er samlet set blevet mindre, men den giver fortsat anledning til bekymring. Navnlig er den høje gæld, herunder i form af misligholdte lån, faldet betydeligt, og den forventes at fortsætte med at falde, mens underskuddet på de løbende poster fortsat er et problem. Den private gæld har været faldende siden 2015, undtagen i 2020 som følge af covid-19-krisen, og den forventes fortsat at falde i år og næste år, hvilket understøttes af nominel BNP-vækst. Højere renter kan imidlertid lægge pres på serviceringen af gælden, da lån med variabel rente er fremherskende. Den private gæld og udlandsgælden påvirkes af tilstedeværelsen af enheder med særligt formål i Cypern, som øger gældsniveauet, men udgør en begrænset risiko for økonomien. Omfanget af misligholdte lån hos bankerne er faldet markant i de seneste år takket være salg af misligholdte lån, afskrivninger, kontante tilbagebetalinger, afhjælpning og konvertering af gæld til aktiver. Den offentlige gæld er faldet støt, og den er faldet til under niveauet før pandemien og forventes at falde yderligere i 2023 og 2024. På trods af opsvinget i turismen steg det store underskud på de løbende poster i 2022, hvilket afspejler en robust indenlandsk efterspørgsel samt høje energipriser, og underskuddet forventes at falde noget i år og næste år, men at forblive stort. Den politiske reaktion har været positiv. En række foranstaltninger i genopretnings- og resiliensplanen forventes at bidrage til at diversificere økonomien, støtte vækst i eksporten og reducere den for høje afhængighed af olieimport. Som led i genopretnings- og resiliensplanen blev der i midten af 2022 vedtaget en pakke med ændringer af lovgivningen om kreditovertagende virksomheder og kreditservicevirksomheder, som forbedrer deres arbejdsmiljø og støtter nedbringelsen af omfanget af misligholdte lån. Efter flere forlængelser ophørte suspensionen af tvangsauktioner i februar: en effektiv ramme for tvangsauktioner er afgørende for at tilskynde låntagerne til at deltage i omstrukturering af lån, reducere omfanget af misligholdte lån i økonomien yderligere, bidrage til at nedbringe den private gældsætning og øge betalingsdisciplinen.

(13) Ifølge data, der er bekræftet af Eurostat[13], blev Cyperns offentlige saldo forbedret fra et underskud på 2,0 % af BNP i 2021 til et overskud på 2,1 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 101,2 % af BNP ved udgangen af 2021 til 86,5 % ved udgangen af 2022.

(14) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede dette indtægtsreducerende foranstaltninger i form af en nedsættelse af punktafgiften på brændstofprodukter (benzin og diesel med 7 cent pr. liter og brændsel til opvarmning med 5,37 cent pr. liter) for alle forbrugere og en nedsættelse af momssatsen for husstandenes elforbrug fra 19 % til 9 % (med en yderligere reduktion for sårbare husholdninger til 5 %), mens det omfattede

[12] SWD(2023) 635 final.

[13] Eurostat-Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

udgiftsforøgende foranstaltninger i form af en subsidiering af stigningen i eltaksterne, der dækkede mellem 50 % og 100 % af stigningen. Med henblik på gennemførelsen af sidstnævnte foranstaltning gennemfører regeringen betalinger til Cyperns fuldt ud statsejede elektricitetsmyndighed. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved alle disse foranstaltninger til 0,7 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetudgifterne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19 til 0,3 % af BNP i 2022 fra 2,9 % i 2021.

(15) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Cypern i 2022[14] fastholder en understøttende finanspolitisk kurs, som omfatter finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholder nationalt finansierede investeringer.

(16) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs[15] i 2022 neutral, hvilket var hensigtsmæssigt i en situation med høj inflation. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Cypern med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde beløb sig til 1,4 % af BNP i 2022 (1,6 % af BNP i 2021). Faldet i udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde i 2022 skyldtes startfasen af den nye programmeringsperiode for andre EU-fonde. Nationalt finansierede investeringer udgjorde et kontraktivt bidrag på 0,1 procentpoint til den finanspolitiske kurs[16]. Cypern opretholdt således ikke nationalt finansierede investeringer, hvilket ikke er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig udgjorde væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et neutralt bidrag til den finanspolitiske kurs. Cypern har derfor i tilstrækkelig grad holdt væksten i nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.

(17) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2023, er optimistisk i 2023 og realistisk derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 2,8 % i 2023 og 3,0 % i 2024. Til sammenligning forventes der i Kommissionens forårsprognose 2023 en lavere realvækst i BNP på 2,3 % i 2023 og 2,7 % i 2024, hvilket primært tilskrives den indenlandske efterspørgsels lavere bidrag til væksten.

(18) I sit stabilitetsprogram for 2023 forventer regeringen, at det offentlige overskud vil falde marginalt fra 2,1 % i 2022 til 2,0 % af BNP i 2023. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvote at falde fra 86,5 % ved udgangen af 2022 til 81,1 % ved udgangen af 2023. I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt overskud på 1,8 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med det overskud, der

---

14 Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 58).

15 Den finanspolitiske kurs bestemmes af ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt, idet de midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen udelukkes, mens udgifter finansieret af ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde medtages. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

16 Andre nationalt finansierede investeringsudgifter udgjorde et ekspansivt bidrag på 0,2 procentpoint af BNP.

forventes i stabilitetsprogrammet. I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvote at udgøre 80,4 % ved udgangen af 2023.

(19) Den offentlige saldo i 2023 forventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. Det er foranstaltninger, der er blevet forlænget fra 2022 (navnlig: en nedsættelse af punktafgiften på brændstofprodukter for alle forbrugere og en subsidiering af stigningen i eltaksterne). Nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne forventes ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at udgøre 0,4 % af BNP i 2023[17]. De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være målrettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, og mange af dem fastholder ikke fuldt ud prissignalet med henblik på at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. De målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af overholdelsen af henstillingen for 2023, anslås som følge heraf at udgøre 0,0 % af BNP i 2023 ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 (sammenlignet med 0,1 % af BNP i 2022).

(20) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet[18] til, at Cypern skulle træffe foranstaltninger med henblik på at sikre i 2023, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs[19], under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Cypern skulle være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Cypern at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

(21) I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være stort set neutral (-0,1 % af BNP). Den finanspolitisk kurs i 2022 var neutral (0,0 % af BNP). Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et neutralt bidrag på 0,0 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter de reducerede omkostninger på 0,1 % af BNP til de målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for energiprisstigninger. Den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter er alt i alt i overensstemmelse med Rådets henstilling. Udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde forventes at beløbe sig til 0,8 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer skønnes at indebære et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,8 procentpoint[20]. Cypern planlægger at finansiere yderligere investeringer via genopretnings- og resiliensfaciliteten og

---

17 Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved foranstaltningerne, inkl. løbende indtægter og udgifter samt – hvis det er relevant – investeringsforanstaltninger.

18 Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Cyperns nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 104).

19 Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Cyperns potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år), som anvendes til at bestemme den finanspolitiske kurs, til nominelt 8,2 %.

20 Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et neutralt bidrag på 0,0 procentpoint af BNP.

andre EU-midler, samtidig med at landet forventes at opretholde nationalt finansierede investeringer. Landet planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, bl.a. et markedsstyringssystem for det cypriotiske elmarked, opførelse af nye energieffektive bygninger, herunder et nyt hospital for mental sundhed, energieffektivitetsopgradering af skoler og forbedring af vandsikkerheden for regionerne Nicosia og Larnaca via anlæggelsen af et reservoir, og dette finansieres delvis af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

(22) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige overskud at stige til 2,3 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig stigningen i socialsikringsbidragene fra den 1. januar 2024. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvote at falde til 72,9 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt overskud i 2024 på 2,1 % af BNP. Dette er i overensstemmelse med det overskud, der forventes ifølge programmet. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ventes den offentlige gældskvote at udgøre 72,5 % ved udgangen af 2024.

(23) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes alle energistøtteforanstaltninger at blive udfaset i 2024. Kommissionen går også ud fra en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltningerne i 2024. Dette hviler på en forudsætning om, at energipriserne ikke stiger igen.

(24) Ifølge programmet planlægger Cypern at opfylde den mellemfristede budgetmålsætning — en strukturel saldo på 0,0 % af BNP — i 2023 og at fastholde den i resten af programperioden. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes en strukturel saldo på +0,9 % af BNP i 2023 og +1,3 % af BNP i 2024, dvs. over den mellemfristede budgetmålsætning. En forsigtig finanspolitik i 2024 vil også bidrage til at styrke stillingen over for udlandet.

(25) Ved en uændret politik forventes det i Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære nettoudgifter[21] vil stige med 3,6 % i 2024.

(26) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer at falde fra 3,0 % af BNP i 2023 til 2,8 % af BNP i 2024. De lavere investeringer afspejler et konstant nominelt investeringsniveau ved et højere BNP.

(27) Stabilitetsprogrammet udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge programmet forventes det offentlige overskud at forblive konstant på 2,3 % af BNP i 2025 og at stige til 2,4 % i 2026. Den offentlige saldo ventes derfor at overholde den relevante referenceværdi i traktaten inden for programmets tidshorisont. Ifølge programmet ventes den offentlige gældskvote at falde fra 72,9 % ved udgangen af 2024 til 60,1 % ved udgangen af 2026.

(28) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterie 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Cypern er i gang med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan, men med risiko for en vis forsinkelse. Cypern indgav én betalingsanmodning, hvilket svarer til 14 milepæle og mål i planen og har resulteret i en samlet udbetaling på 85 mio. EUR. Cyperns genopretnings- og resiliensplan er

[21] Primære nettoudgifter defineres som nationalt finansierede udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

forholdsvis omfattende og af kompleks karakter. For at minimere risikoen for forsinkelser er en stærk styring og løbende overvågning af genopretnings- og resiliensplanen helt central. Cyperns genopretnings- og resiliensplan forventes at blive revideret, så den omfatter REPowerEU-foranstaltninger og tager hensyn til det nedsatte maksimale finansielle bidrag. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Cyperns strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og effektivt at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.

(29) Kommissionen godkendte alle Cyperns programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Cypern.

(30) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen skal håndtere, står Cypern over for andre udfordringer, som knytter sig til erhvervsklimaet, navnlig med hensyn til forvaltningen af statsejede virksomheder, anvendelsen af vedvarende energi, opgraderingen og moderniseringen af elnettet, energisammenkoblinger, energieffektivitet, bæredygtig transport og grønne færdigheder.

(31) Der er mangler i forvaltningssystemet for så vidt angår internationale standarder (f.eks. OECD's retningslinjer for virksomhedsledelse i statsejede virksomheder og Verdensbankens værktøjskasse for virksomhedsledelse i statsejede virksomheder). Navnlig vil øget gennemsigtighed og større ansvarlighed for de finansielle resultater og offentlige mål øge de statsejede virksomheders effektivitet. Dette gælder også gennemførelsen af bedste praksis såsom en meritbaseret og gennemsigtig proces for udnævnelser til statsejede virksomheders ledelsesorganer. En flytning af ejerskabsfunktionen for de statsejede virksomheder fra de politikorienterede fagministerier til et særligt centralt organ eller som minimum oprettelse af en central overvågningsenhed i finansministeriet vil også forbedre den nuværende situation. En forbedring af forvaltningen vil bidrage til at sikre, at centrale offentlige investeringsprojekter, der gennemføres af statsejede virksomheder, afsluttes i tide, hvilket vil lette den grønne og den digitale omstilling. Ved at træffe foranstaltninger vedrørende statsejede virksomheder vil forvaltningen i Cypern blive mere effektiv og markedet for lokale og udenlandske virksomheder mere retfærdigt og gennemsigtigt. Dette er i overensstemmelse med målene i den langsigtede strategi for Cypern og den handlingsplan, der understøtter den (inden for rammerne af initiativet for modernisering af halvoffentlige virksomheder og skabelse af de rette incitamenter til innovation og effektivitet). Politikker, der har til formål at forbedre forvaltningen af statsejede virksomheder, kan også bidrage til at øge den offentlige sektors effektivitet.

(32) I Cypern kan de vedvarende energikilders fulde potentiale frigøres yderligere, navnlig ved at foretage yderligere investeringer i at opgradere og modernisere elnettet og ved at satse på energilagringsanlæg i netskala. Elkøbsaftaler og differencekontrakter kan være egnede økonomiske instrumenter til at fremskynde udbredelsen af vedvarende

energi. Cypern anvender i øjeblikket ingen gas, men olie udgør 83,2 % af energiforsyningsmikset. I betragtning af de store udsving i energipriserne på de globale markeder er det afgørende for den cypriotiske økonomis bæredygtighed at mindske den store afhængighed af olie, som landet udelukkende importerer. For at diversificere energiforsyningen og mindske importafhængigheden vil Cypern drage fordel af yderligere elsammenkoblinger og en øget anvendelse af vedvarende energikilder samt nye infrastruktur- og netinvesteringer. Derudover kan energieffektivitetspolitikkerne udvides og fremskyndes for at begrænse væksten i energiforbruget, som ligger betydeligt over EU-gennemsnittet. Energieffektivitetsforanstaltninger forventes også at bidrage til at afhjælpe den energifattigdom, som en stor del af befolkningen oplever (19,4 % i 2021), bl.a. ved at anvende samhørighedsmidler, såfremt det er relevant. Cypern ville drage fordel af et skift i retning af bæredygtig transport. Øen er i øjeblikket afhængig af privat transport, og hele transportsektoren stod for 21 % af de samlede drivhusgasemissioner i 2020, mens elektriske køretøjers andel af nyregistreringer og antallet af ladestandere pr. køretøj er lavest i EU. Der er behov for et højere ambitionsniveau for at reducere drivhusgasemissionerne og øge anvendelsen af vedvarende energi og energieffektiviteten, hvis Cypern skal opfylde Fit for 55-målene.

(33) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonulteknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonuløkonomi. I 2022 oplevede flere erhverv med specifikke færdigheder eller viden, der er nødvendige i den grønne omstilling, mangel på arbejdskraft, og i nøglesektorer (f.eks. bygge- og anlæg og produktion) blev der registreret en stigende andel af ledige stillinger. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling.

(34) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2023, og dets holdning[22] afspejles i henstilling 1 nedenfor.

(35) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsbæredygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den

[22] I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

opretholder incitamenter til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Cypern bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden, tredje og fjerde henstilling vedrørende euroområdet.

(36) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og vurderingen heri har Rådet gennemgået det nationale reformprogram 2023 og stabilitetsprogrammet 2023. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 nedenfor. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til privat gæld, offentlig gæld og udlandsgæld. Henstilling 2 bidrager til at gennemføre henstilling 1. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager dels til at rette op på ubalancer, dels til at gennemføre henstillingerne vedrørende euroområdet, jf. betragtning 35,

HENSTILLER, at Cypern i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. begrænse de energistøtteforanstaltninger, der er i kraft, inden udgangen af 2023; dersom nye stigninger i energipriserne nødvendiggør støtteforanstaltninger, sikre, at disse er målrettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er økonomisk overkommelige og opretholder incitamenterne til energibesparelser; samtidig med at der opretholdes en sund budgetstilling i 2024, opretholde nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling;

   lette nedbringelsen af den private gæld, herunder ved at indføre en effektiv ramme for tvangsauktioner;

   i perioden efter 2024, fortsætte med at gennemføre investeringer og reformer, der kan føre til en højere bæredygtig vækst, og bevare en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt

2. fremskynde gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, også ved at sikre en passende administrativ kapacitet, og hurtigt færdiggøre REPowerEU-kapitlet med henblik på hurtigt at påbegynde gennemførelsen heraf; fortsætte den hurtige gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen

3. træffe foranstaltninger til at forbedre forvaltningen af de statsejede virksomheder i overensstemmelse med de internationale standarder

4. mindske afhængigheden af fossile brændsler og diversificere energiforsyningen; udnytte alle uudnyttede muligheder for produktion af vedvarende energi bedre, fremskynde udbredelsen af vedvarende energi ved at anvende egnede økonomiske instrumenter og foretage yderligere investeringer for at opgradere og modernisere elnettet, herunder energilagringsanlæg; fremskynde udviklingen af elsammenkoblinger; udvide og fremskynde energieffektivitetsforanstaltninger, også for at bekæmpe energifattigdom, og overgangen til bæredygtig transport; øge de politiske bestræbelser på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand